

**การพัฒนาแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของ
พนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย***
**DEVELOPMENT FINANCIAL PLANNING AFTER RETIREMENT
OF EMPLOYEES IN PRIVATE BUSINESSES IN THE EASTERN REGION
OF THAILAND**

ภาสกร จุตะกานนท์

Pasakron Jutakanon

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Western University, Thailand

E-mail: pasakron.ju@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณ และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณ 5 คน 2) เจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐ 5 คน 3) นักวิชาการหรือจากองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร 5 คน และ 4) ตัวแทนผู้เกษียณอายุ 5 คน รวม 20 คน การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้เกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก จำนวน 400 คน ทำการสุ่มตามการแบ่งเขตของ 4 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี จันทบุรี ระยองและตราด จังหวัด ๆ ละ 100 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชน ซึ่งการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนจะต้องมีการประเมินสถานการณ์ทางการเงิน จากรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ ภาระหนี้สินและเงินออมที่มีอยู่มีการจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่ายการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนว่าต้องการเงินที่เท่าไร ยอดที่ต้องออมประมาณเท่าไร 2) ปัจจัยทั้ง 3 ตัว คือ 2.1) ด้านการลงทุน 2.2) ด้านการออมเงิน 2.3) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.321, 0.231 และ 0.196 ตามลำดับมีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถพยากรณ์ได้

* Received 4 April 2020; Revised 16 May 2020; Accepted 19 May 2020

ประมาณ 77.6 % 3) แนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 3.1) ด้านการลงทุน 3.2) ด้านการออมเงิน 3.3) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

คำสำคัญ: แนวทางวางแผนการเงินหลังเกษียณอายุ, พนักงานเอกชน, เขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก

Abstract

This article has a purpose. to study 1) Problems and obstacles in financial planning for retirement of private employees in the eastern economic area of Thailand, 2) factors affecting financial planning after retirement, and 3) development of guidelines. Financial planning after retirement It is a combination of quantitative and qualitative research. Use the interview form Data were collected from 4 groups of experts, consisting of 1) 5 experts and experts in post-retirement financial planning, 2) 5 senior officials of government agencies, and 3) academics or from non-profit organizations 5 And 4) 5 representatives of retirees, a total of 20 people. The quantitative research uses a population questionnaire and sample groups are retirees of private employees. In the Eastern Economic Area, 400 people were randomly selected according to the zoning of 4 provinces, namely Chon Buri, Chanthaburi, Rayong and Trad. Each week, 100 people were conveniently selected. The results of the research showed that 1) Problems and obstacles in financial planning after retirement of private employees Which to prepare for retirement Important to the success in retirement financial planning of private employees is to assess the financial situation from income, expenses, assets, liabilities and savings that are available. Income and expenses are prepared. Setting clear goals for how much money is needed. How much does the amount of savings require? 2) All 3 factors are 2.1) Investment 2.2) Money saving 2.3) Prepare for retirement The coefficient values of 0.321, 0.231 and 0.196, respectively, influenced the retirement financial planning of private employees. Statistical significance at the level of 0.05 can be estimated at 77.6% 3) The financial planning plan for retirement for private employees consists of 3 areas which are 3.1) investment 3.2) saving 3.3) preparation for retirement

Keywords: Financial Planning For Retirement, Private Employees, Eastern Economic Area

บทนำ

ปัจจุบันองค์การสหประชาชาติ ได้มีนโยบายให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเอง จากการกำหนดหลักปฏิบัติที่จะใช้ในการวางแผนเพื่อรองรับให้ผู้สูงอายุให้มีความพร้อมในการอยู่ด้วยตนเอง ตามลำพังเพราะหากระบบสวัสดิการจากภาครัฐ องค์กรต่าง ๆ ในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการยังไม่เหมาะสม จะมีความเป็นอยู่ที่ลำบากขึ้น (United Nations, 2561) รวมทั้งจากจำนวนสัดส่วนผู้สูงอายุที่ยากจนได้เพิ่มมากขึ้น และยังมีภาวะความเจ็บป่วย และภาวะทุพพลภาพ รวมทั้งผู้ที่มีอายุ 75 ปี ขึ้นไปมีโรคประจำตัวมากกว่า 3 โรค มีปัญหาโรคเรื้อรัง เช่น โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคหัวใจ สมอเสื่อม โรคเมเร็งและมีภาวะทุพพลภาพระยะยาว มีสภาวะบกพร่องทางปัญญา โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป มีความผิดปกติมากกว่าทุกกลุ่ม อีกด้วย สำหรับประเทศไทยก็มีแนวโน้มว่าจำนวนและอัตราส่วนผู้สูงอายุไทยเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งจำนวนผู้สูงอายุจะมีมากกว่า 7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 10.17 และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ 13.18 ในปี 2025 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) ฉะนั้นในอนาคตจะเกิดวิกฤตผู้สูงอายุ ที่ต้องใช้งบประมาณด้านสวัสดิการและสังคมที่สูงมาก จากภาระหน้าที่ที่ต้องดูแลผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ขณะที่ปริมาณของคนวัยทำงานที่จะเสียภาษีให้กับรัฐบาลกลับมีจำนวนลดลง อันเป็นปัญหาต่อสังคมและเศรษฐกิจที่จะส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ

ในการพัฒนาแนวทางการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณ จึงถือว่ามีความสำคัญในการสนับสนุนให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นที่จะพึ่งพาตนเองได้ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา อารมณ์ที่มั่นคง สามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในสังคมได้อย่างมีสติ มีคุณธรรม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งยั่งยืน ซึ่งการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ที่จะเข้าสู่วัยเกษียณอายุ จะเป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการให้ผู้เกษียณอายุ มีศักยภาพในการพึ่งตนเองได้ (Self-reliance) สามารถทำในสิ่งที่ปรารถนา ทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม มีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่เตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะมาถึง (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, 2561) เพราะในอนาคตอุปสรรคในการดำเนินชีวิต ซึ่งต้องมีกระบวนการรองรับอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้เกษียณอายุ ยังมีปัญหาถูกทอดทิ้ง ขาดคนดูแลเอาใจใส่ โดยธรรมชาติแล้วผู้ที่เข้าสู่วัยผู้เกษียณอายุ มักจะมีความเสื่อมทางด้านอารมณ์และจิตใจควบคู่กับความเสื่อมโทรมในทุกด้านที่มักจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลไร้ค่าต้องพึ่งพาคนอื่น เป็นกลุ่มคนที่ครอบครัวและสังคมให้ความสำคัญน้อยลง ถูกทอดทิ้งให้ตามลำพังมากขึ้น ประสบกับ

ปัญหาค่าครองชีพที่ไม่เพียงพอ ขาดคุณภาพชีวิต สูญเสียบทบาททางสังคม อำนาจในการปกครองมีความกังวลใจและน้อยใจได้ง่าย (Borse, D. D., 2014)

รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีนโยบายจัดตั้งกองทุนการออมแห่งชาติ คือกองทุนบำนาญสำหรับทุกคนที่มีอาชีพอิสระให้ได้มีหลักประกันความมั่นคงให้ชีวิตยามเกษียณ เพื่อให้ประชาชนมีการออมและให้ผลประโยชน์ตอบแทน กระทั่งพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รายงานว่าผู้ที่เข้าสู่วัยเกษียณอายุการทำงานส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยปลดเกษียณ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจซึ่งพบว่าผู้ที่อยู่ในวัยเกษียณอายุการทำงานถึงร้อยละ 88 ไม่เคยมีการวางแผนการเงินเลย และเพียงประมาณ 1 ใน 5 ของกลุ่มบุคคลตัวอย่างเท่านั้นที่มีการเตรียมตัวด้านการเงินที่ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านเศรษฐกิจต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2561) ผลกระทบจากการเกษียณอายุที่เกิดขึ้นในช่วงต่างๆ มีผลกระทบหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นความเครียดจากการเป็นหนี้สิน ความเหงาจากการขาดเพื่อน ความหงุดหงิดจากการที่ร่างกายไม่แข็งแรง ต้องประสบกับปัญหาความเสื่อม ความถดถอยของอวัยวะต่าง ๆ เช่น ระบบประสาทเสื่อมลง ตามองไม่ชัด หูตึง ระบบกระดูกเสื่อม ความเบื่อหน่ายจากการที่ไม่มีอะไรทำต้องละทิ้งบทบาททางสังคมที่เคยปฏิบัติมาอย่างยาวนาน สูญเสียตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและเกียรติยศ เกิดความรู้สึกว่าเป็นคนที่ไม่รู้คุณค่า เป็นการนำไปสู่การมีอารมณ์หงุดหงิด ฉุนเฉียว ซึมเศร้า หวาดระแวง ท้อแท้ ผิดหวัง โดดเดี่ยว ขาดความพึงพอใจต่อสภาพชีวิตจนอาจถึงกับฆ่าตัวตายได้ ผู้เกษียณอายุไม่ได้ทำงาน รายได้ที่เคยได้ตามปกติลดน้อยลงมีค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้นเพราะสุขภาพแย่ลงและค่าใช้จ่ายในส่วนนี้จะมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ไปตามอายุ (กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย, 2562)

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าปัญหาทางการเงินถือเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ สภาวะทางจิตใจ ความเครียดเมื่อประสบปัญหาทางการเงิน การที่ไม่สามารถใช้เวลาว่างได้ เมื่อมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายจึงจำเป็นต้องมีการหารายเสริม ซึ่งการออมมีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น เงินฝาก หุ้น พันธบัตรรัฐบาล การทำประกันชีวิตและประกันอุบัติเหตุแต่เรื่องการวางแผนทางการเงินกลายเป็นเรื่องที่มีความน่าเป็นห่วงสูง เพราะผู้ที่เกษียณอายุจำนวนมากในปัจจุบันกำลังตกอยู่ในสถานะที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุในลักษณะการเสื่อมถอยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม มีผลทำให้ผู้สูงอายุทั่วไปเผชิญกับปัญหาหลัก 3 ประการ ได้แก่ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสุขภาพ นอกจากนั้นจะเป็นภาระต่อระบบการบริการสุขภาพอย่างมากในอนาคตถ้าไม่เริ่มดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย” และวิเคราะห์สภาพปัญหาในปัจจุบันเพื่อสร้างความรู้ร่วมกันและกำหนดแนวทางการพัฒนา

แผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย ด้วยการผสมผสานแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาพัฒนาให้ได้องค์ความรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้เกษียณอายุได้รับประโยชน์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัวและชุมชนตลอดจนประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย
3. เพื่อพัฒนาแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ พนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก 4 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี จันทบุรี ระยอง และตราด เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนดังนั้นผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Simple size) ขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่า ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (Cochran, W. G., 1953) ได้กลุ่มตัวอย่าง 385 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยประมาณการเพื่อแบบสอบถามบางฉบับไม่สมบูรณ์เพิ่มเติมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และจะทำการสุ่มตามการแบ่งเขตของ 4 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี จันทบุรี ระยอง และตราด จำนวนจังหวัดละ 100 คน แล้วเลือกแบบบังเอิญ คือเจอใครก็เลือกจนครบตามจำนวนที่ต้องการเพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ดีทั้งหมด 400 คน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีจำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณจาก นายกสมาคมหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องโดยตรง จำนวน 5 คน 2) เจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐ ที่มาจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 คน 3) กลุ่มนักวิชาการหรือจากองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร จำนวน 5 คน และ 4) ตัวแทนผู้เกษียณอายุ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน มาศึกษาแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกแต่มีรายละเอียดอย่างรอบด้านของประเด็นที่ศึกษาและทำให้มีความน่าเชื่อถือโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยจะทำการศึกษาตัวแปรเหตุ ตัวแปรผลที่อยู่ในรอบความคิดทั้งหมดได้ตั้งไว้เป็น

การชั่วคราวมาก่อน เพื่อใช้เป็นแนวทางการทำวิจัยในเบื้องต้นที่พร้อมที่จะเปลี่ยนไปตามความจริงที่ค้นพบในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำกรวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือที่เรียกว่าการวิจัยแบบผสมผสาน ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับแบ่งออกเป็น 5 ตอน โดยตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List Form) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนข้อคำถามในตอนที่ 2-4 แบ่งเป็นตัวบ่งชี้ของปัจจัยเกี่ยวกับความรู้ด้านการลงทุนและการออมเงิน การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ และการพัฒนาแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณ ของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จัดอันดับ 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert) และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะที่มีคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ทั้ง 4 กลุ่ม โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ และจดบันทึกด้วยตัวเอง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม และเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .60 - 1.00 ปรับแก้แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสร็จแล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างน้อย 0.70 ขึ้นไป (Garrett, H. E., 1965) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .75 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้แสดงถึงว่า มาตรฐานของแบบสอบถามในแต่ละปัจจัยมีความเชื่อถือได้และความสอดคล้องภายในของการวัด (Reliability) สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 - 4 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรต้นและ ตัวแปรตามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) โดยหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (multiple correlation) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์จากนั้นทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ตรวจสอบข้อสมมติโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน F - Test หรือ T - Test และสร้างสมการพยากรณ์

การวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) อย่างละเอียด จนกระทั่งข้อมูลครบถ้วน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อมูลด้วยการใช้คำถามเดียวกันหลาย ๆ คน ทำการเปรียบเทียบคำตอบกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร บทความวิชาการ รายงานการสัมมนาและงานวิจัยต่าง ๆ พร้อมทั้งการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของข้อมูล จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major themes) มาพิจารณาแบ่ง ออกเป็นประเด็นย่อย (Sub - Themes) และหัวข้อย่อย (Categories) และตรวจสอบความ ถูกต้อง หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยการตีความเพื่อสร้างข้อสรุปของข้อมูลประเด็นต่างๆ และนำเสนอผลการวิจัยด้วยการเขียนแบบพรรณนาระยะเวลาในการเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษาระหว่างเดือน ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2561

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ซึ่งมี 3 ได้แก่ 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล 2) ทักษะและความรู้ 3) การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ส่วนตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือการพัฒนาแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยซึ่งมี 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการออมเงิน 2) ความรู้ด้านการลงทุน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.25 มีอายุ มากกว่า 50 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 สถานะสมรส จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 25,000 บาท / เดือน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 และภาวะสุขภาพปกติ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.75 ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งการออมในแต่ละช่วงอายุจะเป็น จำนวนรายได้ส่วนที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่าย เงินที่เหลือโดยไม่ได้เอาไปใช้นั้น จะมีปริมาณเงินออมจะมีปริมาณมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่นสามารถนำเงินออมไปลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้ไม่ว่าจะเป็นการนำเงินไปฝากสถาบันการเงินหรือธนาคาร การซื้อหุ้น การซื้ออสังหาริมทรัพย์ กองทุนรวมหุ้นระยะยาว ประกันชีวิต กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ ประกันสังคม หรือการนำเงินไปลงทุนนอกจากจะเป็นเพิ่มรายได้ให้กับตนเองแล้ว ลักษณะการออมเงินจะมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามปัจจัยของพนักงานเอกชนหรืออัตราผลตอบแทนรวมทั้งพฤติกรรมการออมซึ่งเป็นการแสดงออกหรือนิสัยของพนักงานเอกชน ในการเก็บสะสมเงินไว้เพื่อวัตถุประสงค์การออมของแต่ละคนที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมประกอบด้วยผลตอบแทนที่ได้รับจากการออม มูลค่าของอำนาจซื้อของเงินในปัจจุบัน รายได้สุทธิ และ ความแน่นอนของจำนวนรายได้ในอนาคตหลังเกษียณอายุ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการลงทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการออมเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการพัฒนาแนวทางการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก 4) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก รายละเอียดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความคิดเห็นของตัวแปรต่าง ๆ

ลำดับ	ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการลงทุน	3.90	0.65	มาก
2	ด้านการออมเงิน	3.87	0.73	มาก
3	ด้านแนวทางการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิผล	3.85	0.62	มาก
4	ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	3.79	0.72	มาก

ตารางที่ 2 ค่าสหสัมพันธ์ ถดถอยพหุคูณ ระหว่างตัวแปรตามกับปัจจัยตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัว

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.049	.148			
X1	.231	.029	.235	9.854*	.000
X2	.321	.032	.334	13.329*	.000
X3	.196	.034	.195	7.851*	.000

สำหรับการแปรผลดังกล่าวตามตารางนี้ สามารถเขียนสมการอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.235 X_1 + 0.334 X_2 + 0.195 X_3$$

และสามารถเขียนในรูปของคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 0.049 + 0.231 X_1 + 0.321 X_2 + 0.196 X_3$$

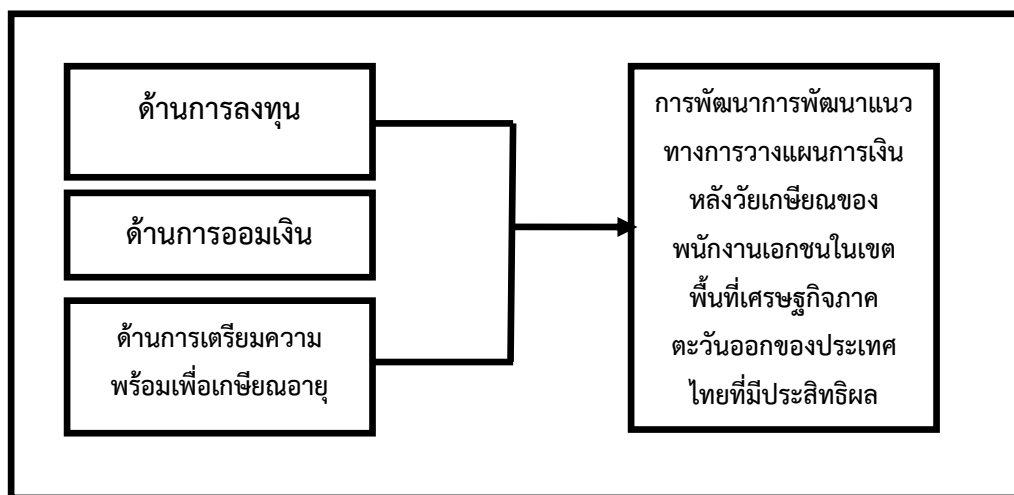
จากผลดังกล่าวปัจจัยด้านการลงทุน ด้านการออมเงิน และด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีผลต่อการพัฒนาแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชน ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่า R Square ซึ่งแสดงถึง อำนาจในการพยากรณ์ ระหว่าง ตัวแปรตามและ Predictor หรือ ปัจจัยที่ส่งผลทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์ได้ประมาณ 77.6% โดยเรียงลำดับค่าอิทธิพลของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

ลำดับที่ 1 ด้านการลงทุน มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.321

ลำดับที่ 2 ด้านการออมเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.231

ลำดับที่ 3 ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.196

3. แนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการลงทุน 2) ด้านการออมเงิน 3) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาแนวทางการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชน
ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งการออมในแต่ละช่วงอายุจะเป็น จำนวนรายได้ส่วนที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่าย เงินที่เหลือโดยไม่ได้เอาไปใช้นั้น จะมีปริมาณเงินออมจะมีปริมาณมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่นสามารถนำเงินออมไปลงทุน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาหลังการเกษียณอายุการทำงาน ถือว่ามีความสำคัญมากเพราะเป็นช่วงสุดท้ายของชีวิตที่ต้องหยุดพักจากการทำงานแต่ทำให้ประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งสุขภาพ เศรษฐกิจ การขาดเพื่อน ที่อยู่อาศัยและการปรับตัว ในลักษณะของการเสื่อมถอยลงมีรายได้ลดลง และยังมีรายจ่ายที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันและในการดูแลสุขภาพ ต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจมีเวลาว่างมากขึ้น เกิดปัญหาการปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตใหม่รู้สึกตัวเองด้อยคุณค่า ไม่มีความสำคัญ ไม่มีประโยชน์ เกิดความรู้สึกเหงา ว่าเหวและซึมเศร้าทางด้านสังคมจะถูกเปลี่ยนบทบาทหน้าที่จากการมีสถานภาพสูง กลายเป็นบุคคลธรรมดาไม่มีอำนาจซึ่งช่วงระยะเวลาหลังการเกษียณอายุอาจมีเวลา 20 - 30 ปี ซึ่งต้องใช้การเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ มากมายโดยเฉพาะด้านทรัพย์สินเงินทอง เพื่อที่จะทำให้ชีวิตที่เหลืออยู่เป็นช่วงชีวิตที่บั้นปลายมีคุณภาพที่ดี การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุถือเป็นการวางแผนชีวิตสำคัญที่มีเป้าหมายอยู่ที่การประสบความสำเร็จและความสุขในชีวิต สอดคล้องกับ Maximiliane E. Szinovacz ที่พบว่าความสุขสมบูรณ์ในวัยเกษียณอายุต้องพิจารณา สุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น การใช้เวลา

สถานที่อยู่อาศัย วิธีชีวิตใหม่ และฐานะการเงินที่เปลี่ยนไป เพื่อให้กระบวนการนี้ต่อเนื่องเป็นการป้องกันภาวะวิกฤติในช่วงสุดท้ายของชีวิต ระยะเวลาความพร้อมเพื่อเกษียณอายุที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน และควรเริ่มเตรียมตัว 10-20 ปีก่อนเกษียณอายุให้เตรียมความพร้อมตั้งแต่อายุ 40 ปี (Szinovacz, M. E. , 2003) สอดคล้องกับ Taylor & Doverspike ที่พบว่าบุคคลควรมีการเตรียมความพร้อมให้เร็วที่สุดและการมีพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้ตนเป็นที่พึ่งแก่ตนเองในทุกด้านเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอิสระและมีศักดิ์ศรี คงสภาพภาพช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและสังคมให้นานที่สุด ก่อนจะเข้าสู่ภาวะพึ่งพาและภาวะทุพพลภาพ (Taylor, M. A., & Doverspike, D., 2003) สอดคล้องกับ Cahill et al. พบว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุต้องมีการเตรียมในระยะยาว เพราะทุกคนต้องการมีชีวิตหลังเกษียณที่สบาย จึงต้องมีการวางแผนด้านการเงินให้มาก และการใช้เวลาว่าง การพัฒนาทักษะการใช้เวลาว่างจะทำได้ง่าย การดูแลสุขภาพสุขภาพ ตั้งแต่วัยหนุ่มสาว ผู้ที่ไม่ดูแลสุขภาพของตนมาแต่ต้น สุขภาพในวัยเกษียณอายุก็จะไม่ติดตามไปด้วย (Cahill K. E. et al., 2017)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวของตัวแปรต่าง ๆ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการลงทุน ด้านการออมเงินที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณจะสำเร็จหรือไม่ จะพิจารณาจากหลักทรัพย์ที่มีเช่น หุ่นสามัญหรือพันธบัตร เป็นหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง ซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้เมื่อยามเกษียณหรืออสังหาริมทรัพย์ เช่นบ้าน ที่ดิน ซึ่งก่อให้เกิดรายได้โดยการให้เช่าหรือขายได้เพื่อเป็นแหล่งเงินยามเกษียณ ธรรมเนียมประกันชีวิต ซึ่งเป็นการออมเงินพร้อมได้รับความคุ้มครองสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต เช่น การสูญเสีย อวัยวะ ทุพพลภาพ หรือสูญเสียรายได้ในยามชร่า จำนวนเงินสดหรือทรัพย์สินที่เหมือนเงินสด เงินจากกองทุนประกันสังคมหรือกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ และเงินสะสมเพื่อเกษียณอายุโดยรวมออมทุกเดือนหรือทุกปีตั้งแต่ปัจจุบันไปจนถึงเกษียณอายุ สอดคล้องกับ เนษพร นาคสีเหลือง ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมมากที่สุด คือ ทักษะการออม รองลงมาคือ อัตราผลตอบแทน การยอมรับความเสี่ยงและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัวความถี่ในการออมและระยะเวลาการออม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ทักษะการออมมีผลต่อการออมประเภทเงินฝาก ตราสารทุนและการออมรูปแบบอื่น และการยอมรับความเสี่ยงมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทตราสารหนี้ ตราสารทุน และการออมรูปแบบอื่นเพื่อเป็นเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุ การวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อการปรับตัวต่อการเกษียณ โดยมีทั้งที่มีรูปแบบและไม่มีรูปแบบซึ่งจะส่งผลดีในการเงินช่วยให้การบริหารจัดการด้านการเงินดีขึ้นได้อย่างแท้จริง และยังทำนายพฤติกรรมทางการเงินและการออมเงินได้ด้วย

ในการจัดการการเงินของพนักงานเอกชนจะขึ้นอยู่กับอาชีพซึ่งทุกคนจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหาทางการเงินหรือทางจิตใจ เมื่อปลดเกษียณ เพราะคนส่วนมากพยายามทำงานหนักมาตลอดชีวิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ด้วยการสร้างสมทรัพย์สิน ความมั่งคั่งให้กับตัวเองโดยทรัพย์สินที่มีมูลค่าเพิ่มพูนขึ้นจะเกิดจากการบริหารเงินอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเท่านั้น (เนษพร นาคสีเหลือง, 2558) สอดคล้องกับ Gregg M. Lunceford ที่พบว่า เป้าหมายทางการเงินที่ดีต้องเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ในการจะบรรลุเป้าหมายหรือให้ได้ในสิ่งที่ต้องการจะต้องมีต้นทุนหรือต้องใช้เงินจำนวนที่ต้องใส่รายละเอียดและองค์ประกอบของเวลามาเป็นตัวกำหนดภายใต้เงื่อนไขหรือสถานะภาพทางการเงินของแต่ละบุคคล (Lunceford G. M., 2017)

แนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการลงทุน 2) ด้านการออมเงิน 3) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผนทางการเงินที่ดีควรมีความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ สังคม และการบริหารการเงิน เพื่อความถูกต้อง สมเหตุสมผลและเป็นไปได้การจัดการการเงินที่สำคัญ จะเป็นการสร้างฐานะความมั่นคงทางการเงินมีการลงทุน โดยเลือกหลักทรัพย์ที่จะลงทุนให้เหมาะสม เพื่อความมั่นคงและสุขสบายตลอดชีวิตของผู้เกษียณอายุ สอดคล้องกับ Jariwala Harsha Vijaykumar พบว่า การวางแผนการเงินจะเป็นกระบวนการในการจัดการกับเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการโดยเป้าหมายทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีบ้าน มีทุนการศึกษาบุตรมีเงินเพียงพอในการใช้จ่ายตลอดชีวิต (Jariwala, H. V., 2013) สอดคล้องกับ Rosilyn H. Overton พบว่า การวางแผนทางการเงินมีประโยชน์ ช่วยให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ ช่วยให้มีการจัดการกับรายรับ รายจ่าย และเงินออมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยควบคุมสถานะทางการเงินป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สินมากเกินไป ลดความวิตกกังวลทางการเงินในอนาคต ช่วยคาดการณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งทำการวางแผนรองรับได้ด้วย (Overton, R. H., 2007) สอดคล้องกับ Anne Annink และคณะ พบว่า กระบวนการในการวางแผนทางการเงินของพนักงานเอกชนจะมีปัจจัยสำคัญจากรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์และภาระหนี้สิน เงินออมที่มีอยู่การกำหนดเป้าหมายทางการเงินมีความสำคัญ เนื่องจากจะกำหนดแนวทางที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการได้ จึงต้องให้ชัดเจน มีความเป็นไปได้อย่างเหมาะสมกับสถานะทางการเงินของบุคคลด้วยและเลือกที่เหมาะสมมากที่สุด โดยพิจารณาจากภาวะเศรษฐกิจ ความเสี่ยงของทางเลือกเช่น ตัวแทนประกันชีวิตเพื่อซื้อประกันชีวิต หรือใช้บริการจากนายหน้าขายหลักทรัพย์เพื่อซื้อหลักทรัพย์ที่ต้องการลงทุน หรือใช้บริการจากธนาคารในการฝากเงิน หรือการทำธุรกรรมทางการเงินอื่น ๆ (Annink, A. et al., 2016)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิผล พบว่า การพัฒนาแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิผล จะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลให้สอดคล้องกับปัจจัยสำคัญคือด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและรูปแบบการออมที่สำคัญได้แก่ การลงทุนในเงินฝากธนาคาร การลงทุนหุ้นและให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเมื่อเกษียณอายุมีการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับ การเมืองเศรษฐกิจเป็นประจำการลงทุนกับกองทุนรวม และพันธบัตรรัฐบาล และที่สำคัญที่สุด ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินที่สำคัญที่สุดคือการมีรายได้ที่เพียงพอ และ ต้องมีความรู้ด้านการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณเป็นอย่างดี การลงทุนไม่มีความคล่องตัวและเกิดจากเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง สำหรับทางเลือกในการลงทุนได้แก่การลงทุนผ่านสถาบันการเงิน เพื่อจะได้รับผลตอบแทนตามประเภทที่ลงทุน การประกันชีวิต ที่เป็นทั้งการออมและการลงทุนที่ช่วยประกันความมั่นคงทางการเงินในอนาคตซึ่งมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ได้แก่การยอมรับความเสี่ยงขนาดของจำนวนเงินที่ลงทุน อายุและสุขภาพของผู้ลงทุน ภาวะความรับผิดชอบของนักลงทุน ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและเวลาสำหรับการลงทุน โดยมีเป้าหมายทางการเงินกับทางเลือกการลงทุน คือ ความต้องการให้ได้รับผลตอบแทนที่เชื่อมโยงการลงทุนกับเป้าหมายทางการเงิน เพื่อจะได้บรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ การบริหารทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องมีการวางแผนและจัดการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการเงินคือ การที่รู้จักวางแผนด้านการเงินทั้งของพนักงานเอกชนและครอบครัวอย่างเหมาะสม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ภาษี การจัดการหนี้สิน รวมถึงความสามารถในการจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ มีหลักการลงทุนที่ต้องมีการใช้เงินเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น ซื้อหุ้นหรืออสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น การบริหารการเงินเป็นเครื่องมือ เพื่อนำไปประเมินพฤติกรรมของบุคคลว่ามีการบริหารการเงินอย่างไรและการบริหารการเงินหรือปัจจัยใดมีผลต่อพฤติกรรมออมซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลตอบแทน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านการยอมรับความเสี่ยง และ 4) ความรู้เกี่ยวกับการลงทุน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์ผลและสรุปผลด้านการบริหารการเงินซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวแบบ หรือ Model แนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีประสิทธิผลหากจะนำไปประยุกต์ใช้ต้องมีการพิจารณาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้มีประสิทธิผลมากที่สุดในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เกิดขึ้นให้ได้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม ประเทศชาติ ต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีความสำคัญต่อการวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทย จะต้องมีการประเมินสถานการณ์ทางการเงิน จากรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ ภาระหนี้สินและเงินออมที่มีอยู่มีการจัดทำบรายได้และค่าใช้จ่ายการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนว่าต้องการเงินที่เท่าไร ยอดที่ต้องออมประมาณเท่าไร กำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดและมีความเสี่ยงน้อยที่สุด ปฏิบัติตามแผนการเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการติดตามผลและปรับปรุงแผนการเงินมีความเหมาะสมหรือไม่ แผนการเงินต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เนื่องจากมีปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น เศรษฐกิจ สภาวะทางสังคมและทางการเมืองและควรซื้อประกันชีวิตแบบออมทรัพย์ไว้ด้วย รวมทั้งค้นหาทางเลือกเพื่อสนับสนุนกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับปริมาณและเวลาของเงินทุน แหล่งของเงินทุน และการจัดสรรเงินทุน ด้วยการกำหนดกิจกรรม วิธีการและเวลาประกอบกับการจัดการความเสี่ยงต่างๆ ทางการเงินเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายทางการเงิน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้ 1) ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมในการจัดทำแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานเอกชนให้มีสอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อความถูกต้องสมเหตุสมผลและเป็นไปได้การจัดการการเงินที่สำคัญ จะเป็นการสร้างฐานะความมั่นคงทางการเงินมีการลงทุน โดยเลือกหลักทรัพย์ที่จะลงทุนให้เหมาะสมเพื่อความมั่นคงและสุขสบายตลอดชั่วชีวิตของผู้เกษียณอายุ 2) ผู้บริหารควรสนับสนุนการวางแผนการเงินเป็นกระบวนการในการจัดการกับเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการโดยเป้าหมายทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีบ้าน มีทุนการศึกษาบุตรมีเงินเพียงพอในการใช้จ่ายตลอดชีวิต การวางแผนทางการเงินมีประโยชน์ ช่วยให้มีความสุขชีวิตที่ดีขึ้นได้ ช่วยให้มีการจัดการกับรายรับ รายจ่าย และเงินออมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) ผู้บริหารควรช่วยควบคุมสถานะทางการเงินของพนักงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาระหนี้สินมากเกินไปลดความวิตกกังวลทางการเงินในอนาคต 4) ผู้บริหารควรสนับสนุนกระบวนการในการวางแผนทางการเงินของพนักงานเอกชนจะมีปัจจัยสำคัญจากรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์และภาระหนี้สิน เงินออมที่มีอยู่การกำหนดเป้าหมายทางการเงินมีความสำคัญ เนื่องจากจะกำหนดแนวทางที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการได้

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย. (2562). คู่มือแนวปฏิบัติบริการสุขภาพสำหรับศูนย์สุขภาพชุมชน ด้านการรักษาพยาบาล. นนทบุรี: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2561). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- เนษพร นาคสีเหลือง. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2561. เรียกใช้เมื่อ 15 พฤษภาคม 2562 จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N10-07-61.aspx>
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ. (2561). รายงานประจำปี 2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมสุขภาพ.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: สามลดา จำกัด.
- Annink, A. et al. (2016). Financial hardship and well-being: a cross-national comparison among the European self-employed. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 25(5), 645–657.
- Borse, D. D. (2014). Reverse Mortgage as a potential financial planning tool and its inclusion in financial plans of urban population of Maharashtra. Nashik: Sav Savitribai Phule Pune University.
- Cahill K. E. et al. (2017). To what extent is gradual retirement a product of financial necessity? *Work Aging Retirement*, 3(1), 25–54.
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons. Inc.
- Garrett, H. E. (1965). *Testing for Teachers*. 2nd edition. New York: American Book Company.
- Jariwala, H. V. (2013). To Study the level of Financial Literacy and its Impact on Investment Decision - An in Depth Analysis of Investors in Gujarat State. In the Degree of Doctor of Philosophy in management. Ganpat University.
- Lunceford G. M. (2017). *What is Retirement in the 21st Century?* Cleveland OH: Case Western Reserve University.
- Overton, R. H. (2007). *An empirical study of financial planning theory and practice*. USA: ProQuest Dissertations and Theses.

- Szinovacz, M. E. . (2003). Contexts and pathways: Retirement as institution, process, and experience. In G. A. Adams & T. A. Beehr (Eds.). New York: Springer.
- Taylor, M. A. & Doverspike, D. (2003). Retirement planning and preparation, Retirement: Reasons, processes, and results. New York: Springer.
- United Nations. (2561). Public Sector Management, Governance and Sustainable Development. New York: United Nations.